

Relatio super statu Administrationis Apostolicae pro Burgenland.

Caput I.

Generalia de statu materiali personarum et locorum.

1. Indicet Ordinarius nomen et cognomen suum, aetatem, originis locum, et institutum religiosum, hoc est religionem, si ad aliquam pertineat; quando fuerit consecratus, vel, si Abbas sit, benedictus; quando dioecesis regimen suscepit. Si Episcopum Auxiliarem habeat, an datus sit personae vel dioecesi.

Theodorus Card. Innitzer, Tit. S. Chrysogonus, natus die 25. Decembris 1875 in Weipert, dioec. Pragensis, consecratus uti Archiepiscopus die 10. Octobris 1932 et pro territorio Burgenland administrator Apostolicus nominatus die 31. Octobris 1932 per decretum Nuntiaturae Apostolicae Vindobonae, N. 14.352.

2. Breviter exponat quaenam sit origo dioecesis, quinam eius titulus seu gradus hierarchicus, quae privilegia potiora; si metropolitana sit, an et quas habeat suffraganeas sedes; et quem Ordinarium appellationis iuxta Codicem, can. 1594 § 2, teneat; si vero suffraganea sit, quem Metropolitanam habeat; et num apud illum, vel apud alium Antistitem pro conferentiis episcopalibus conveniat; si denique nulli Metropolitanae suffragetur, quem Metropolitanam pro Concilio provinciali, pro conferentiis et pro iudicio appellationis teneat iuxta cann. 285, 292 et 1594 § 3.

Anno 1921 maxima pars regionis „Hungariae occidentalis” sub nomine „Burgenland” ad Rempublicam Austriacam adiuncta est. Moderatores eiusdem Reipublicae petierunt, ut regio eadem in rebus spiritualibus ab episcopo Austriae regatur. Sancta Sedes his precibus annuens statuit, ut hanc regionem Burgenland Archiepiscopus Vindobonensis administret. Primus Administrator nominatus per decretum Nuntiaturae Apostolicae no. 2613 de die 18. Maii 1922 Fridericus S. R. E. Cardinalis Piffl. Secundus vero Franciscus Kamprath, episcopus titularis et sede vacante Vindobonensi vicarius capitularis.

Territorium Administraturae Apostolicae pro Burgenland constat ex partibus dioecesium Jaurinensis et Sabariensis in Hungaria.

In sequentibus relatio fit de isto territorio „Administraturae Apostolicae pro Burgenland” nunc temporis Theodoro S. R. E. Cardinali Innitzer qua Administratori Apostolico in spiritualibus subiecto.

Appellatur ad normam canonis 1594 tribunal archiepiscopale Salisburgense.

3. Dicat praeterea:

a) quinam locus residentiae Ordinarii, cum indicationibus ad epistolas inscribendas necessariis;

b) quaenam amplitudo dioecesis, ditio civilis, caeli temperies, lingua;

c) quaenam summa incolarum et praecipua oppida; quot inter incolas sint catholici; si autem varii adsint ritus, quot catholici in singulis, et si acatholici inveniantur, quot sint, et in quales sectas dividantur;

d) qui numerus sacerdotum saecularium, clericorum et alumnorum seminarii;

e) utrum adsit Capitulum cathedrale, an potius coetus consultorum dioecesanorum; an adsint alia Capitula, vel sacerdotum coetus instar Capitulorum, seu Communitiae, et quot;

f) in quot vicariatus foraneos, decanatus, archipresbyteratus aliasve circumscriptiones dioecesis divisa sit; quot sint paroeciae, cum numero fidelium earum quae maximae vel minimae sunt; an adsint paroeciae per linguas seu nationes distinctae, et an per familias et non territorio divisa,

et quo iure; quot aliae ecclesiae vel oratoria publica adsint; sitne sacer aliquis locus celeberrimus, et qualis, cann. 216, 217;

g) utrum et quanam religiones virorum habeantur, cum numero domorum et religiosorum sacerdotum;

h) utrum et quanam religiones mulierum, cum numero domorum et religiosarum.

a) Administrator residet Vindobonae, Rotenturmstrasse 2.

b) administrat in spiritualibus regionem Burgenland ditioni Austriacae obnoxiam. Amplitudo: 3967 km², coeli temperies moderata, lingua germanica 4/5, croatica et hungarica 1/5.

c) summa habitantium 290.000, praecipuum oppidum Eisenstadt, catholici et quidem omnes ritus latini 230.000, acatholici 50.000.

d) clerici 177

alumni 46

in seminario minori 45

e) Neque Capitulum, neque coetus consultorum.

f) vicariatus foranei 15

archipresbyteratus 3

parochiae 157

maxima parochia Rechnitz, catholici 3766, minima Loretto, catholici 284.

extra ecclesias parochiales existunt permultae filiales et oratoria publica in pagis circiter 500.

g) Religiosi:

Ordo fratrum minorum, 3 domus, 8 sacerdotes.

Ordo Servorum B. M. V., 2 domus, 7 presbyteri.

Ordo S. Ioannis de Deo, 1 domus, 1 sacerdos, 6 professi.

Ordo S. Camilli, 1 domus, 5 sacerdotes.

h) Religiosae:

Filiae Caritatis a S. Vincentio a Paulo, 2 domus.

Sorores III Ord. S. Francisci, 2 domus.

Filiae Divini Redemptoris, 11 domus.

Servae B. M. V. mantellatae, 1 domus.

Caput II.

De administratione temporalium bonorum, de inventariis et archivis.

4. An et quomodo iuxta civiles loci leges, facultas possidendi, acquirendi et administrandi, quae ecclesiae propria est, sarta tectaue sit; an potius coarctata; et si ita sit, quanam sit conditio cleri et ecclesiarum.

Auctoritas civilis administrationem bonorum ecclesiasticorum iuxta leges de dato 7. V. 1874 invigilat et habet ius patronatus plurium beneficiorum ecclesiasticorum, quibus ex causis quotannis administrationis gestae ratio ipsi reddi debet. Gubernium etiam tutelam bonis ecclesiasticis praestat et ad ecclesiarum expensas necnon ad clerum saecularem et egentem regularem sustentandum congruam addit.

5. An institutum sit penes Curiam Consilium administrationis et quibusnam constet; et num Episcopus in administrativis actibus maioris momenti illud audierit iuxta praescripta can. 1520.

Pene Curiam cancellaria rationum ex sacerdotibus et perito laico est instituta, quae annuas rationes parochorum examinat. Pro unaquaque parochia duo vitrici ad procuranda bona

ecclesiastica sunt nominati. Consilium administrationis propter parvitatem territorii adhuc nullum, sed proxime constituendum erit.

6. *An administratores particulares, sive ecclesiastici sive saeculares, cuiusvis ecclesiae etiam cathedralis, aut loci pii canonice erecti, aut confraternitatum, reddant quotannis Ordinario rationem suae administrationis. Can. 1525.*

Administratores bonorum temporalium quotannis reddunt rationem Ordinario.

7. *An servata sint praescripta can. 1523 circa modum administrationis, et confectionem librorum accepti et expensi; can. 1526 de non inchoandis litibus sine Ordinarii scripta licentia; can. 1527 de abstinendo ab actibus Ordinariam administrationem excedentibus; et can. 1544 seqq. circa congruam dotem, tabulas piarum foundationum, aliaque.*

Praescripta canonum 1523, 1526, 1527, 1544 seq. servantur.

8. *An qui bona fiduciaria ad pias causas acceperint, servent quae can. 1516 statuit, praesertim circa rationem Ordinario reddendam.*

Ita.

9. *In venditione, oppignoratione, permutatione, locatione et emphyteusi bonorum servataene sint fideliter ab omnibus normae cann. 1530-1533, 1538-1542; et si non, quae remedia adhibita.*

Praecipua quae acta sunt his de rebus negotia referantur.

Ita.

10. *Circa decimarum et primitiarum solutionem servanturne laudabiles consuetudines, praecavendo tamen a dura exactione. Can. 1502.*

Per leges civiles nuper praestationes naturales, sc. quasiddecimae, collectae, servitus manuales conversae sunt in solutiones annuales in aere parato, per quod lites et dissensiones antiquae inter pastorem et fideles finitae sunt.

11. *Circa oblationes in commodum paroeciae et missionis servanturne praescripta can. 1182 de earum administratione et ratione Ordinario reddenda; et collectores abstineantne a vexatoria et odiosa requisitione.*

Ita.

12. *Circa missarum stipem quomodo servantur quae can. 831 praescribit de taxa synodali; quae can. 835 de non colligendis a sacerdotibus missis, quibus intra annum ipsi satisfacere nequeant; quae can. 841 de transmissione ad Ordinarium missarum exuberantium; quae cann. 843 et 844 de libro tam personali quam ecclesiarum proprio pro missis adnotandis.*

Praescriptiones de missarum stipendiis stricte servantur.

13. *An inventaria immobilium, mobilium et sacrae suppellectilis uniuscuiusque ecclesiae, parochiarum, capitulorum, confraternitatum aliorumque piorum locorum, quae canonice erecta sint, confecta in duplici exemplari, alio pro pio opere, alio pro Curia episcopali, habeantur iuxta cann. 1296, 1522. Cautumne sit, et quomodo, ne morte rectoris ecclesiae, aut superioris pii operis, mobilia et suppellectilia disperdantur aut subtrahantur. Cann. 1296, 1300-1302.*

Ita.

14. *An Episcopus archivum habeat ad tramitem cann. 375-378 erectum et custoditum et cum documentis et libris de quibus in cann. 470 § 3, 1010, 1047, 1107; a quo tempore documenta incipiant, et an pergamenae et incunabula habeantur; catalogine confecti sint; an aliud quoque secretum archivum, vel saltem armarium obseratum, in qua scripturae secretae custodiantur, servatis regulis cann. 379-380.*

Archivum adest, documenta ab anno 1922 scilicet erectionis Administraturae incipiunt, pergaminae ac incunabula non habentur. Catalogi confecti, armarium obseratum, in quo acta secreta custodiuntur.

15. *An ecclesia cathedralis, collegiatae, paroeciales, confraternitates et pia loca canonice erecta sua quoque archiva detineant, cum documentis cuicumque piae causae propriis, cum inventariis mobilium et immobilium et cum catalogo omnium documentorum; et exemplar eiusdem catalogi exhibitumne fuit Curiae episcopali, et in archivo Curiae repositum iuxta can. 383.*

Ita.

Caput III.

De fide et cultu divino

16. *Utrum graves errores contra fidem serpent inter dioecesis fideles; vel aliqua praxis superstitiosa aut ab institutis catholicis aliena in dioecesi vigeat; an modernismi, theosophismi, spiritismi lues dioecesim infestet, et an aliqui e clero eisdem erroribus infecti sint. Quanam huius mali fuerit, vel adhuc sit causa.*

Adsitne consilium a vigilantia, quot personis constet, et quo fructu munera sua expleat.

An professio fidei cum iuramento antimodernistico exigatur, et ab omnibus ad quos spectat fideliter praestetur iuxta can. 1406 et decretum S. Officii 22 Martii 1918.

Graves errores contra fidem non serpunt. Consilium a vigilantia non est constitutum, professio fidei et iuramentum antimodernisticum exigitur et praestatur secundum normas.

17. *Utrum divinus cultus libere exerceatur; sin minus, unde obstacula proveniant: a civilibusne legibus, an ab hostilitate perversorum hominum, vel ab alia causa; quaenam ratio suppetat ad ea amovenda et num adhibeatur.*

Ita.

18. *An ecclesiae iura circa coemeteria sarta tectaue sint et canonicae de his leges servari possint et servantur. Cann. 1205 seqq.*

Utique.

19. *Utrum in cultu divino, in sanctorum, sacrarum imaginum et reliquiarum veneratione; in sacramentorum administratione necnon in sacris functionibus, sive quoad ritus sive quoad linguam et cantum, leges canonicae ac liturgicae servantur. An in his, et quaenam, irreperint singulares consuetudines; sitne cura ut prudenter submoveantur, an potius tolerantur, et quanam de causa. Can. 731 seqq.; can. 1255 seqq. Adsintne in ecclesiis picturae, statuariae aliaque a sanctitate loci aliena, vel minus consona liturgicis legibus; et quid fiat ut amoveantur.*

Arceanturne semper a domo Dei profani conventus et nundinae etiam ad pias causas. Can. 1178.

Ita.

20. *Utrum numerus ecclesiarum in singulis oppidis vel paroeciis fidelium necessitati sufficiat.*

Numerus ecclesiarum parochialium auctus, in quinquennio elapso noviter erecta et partim consecrata, partim benedicta sunt templa decem.

21. *An generatim ecclesiae mundaе sint, decenter ornatae et supellectili sufficienti instructae. Adsintne egentes, squalidae, fatiscentes, et an et quid agatur ut reficiantur.*

Recenseantur ecclesiae, si adsint, structurae arte, picturis aut pretiosa supellectili insignes: et dicatur num congrua de his omnibus cura adhibeatur.

Ecclesiae mundaе et decenter ornatae.

22. *An ingressus in ecclesias, dum sacra aguntur, sit, prout debet, prorsus absolute semperque gratuitus. Can. 1181.*

Utique.

23. *An ecclesiae rite custodiantur ne furtis et profanationibus obnoxiae fiant, et eae in quibus SS. Eucharistia asservatur, praesertim paroeciales, quotidie per aliquot horas fidelibus pateant iuxta can. 1266. Quomodo observentur: cann. 1267 et 1268 circa custodiam SSmi Sacramenti in uno tantum loco et altari; et circa decorem et ornamentum praecellentissimum altaris eiusdem; can. 1269 circa tabernaculi statum; can. 1271 circa lumen coram SSmo.*

Ecclesiae rite custodiuntur et fidelibus patent.

Praescripta circa tabernaculum, lumen, custodiam Ssmi Eucharistiae observantur ad normas in cann. 1266, 1269, 1271.

Caput IV.

De iis quae ad Ordinarium pertinent.

24. *Indicet Ordinarius quibus redditibus ipse qua talis fruatur, sive sint ex bonis immobilibus, ex publico foenore vel aerario, ex incertis Curiae, ex dioecesis contributione, sive ex aliis causis: et an sibi sufficientes sint; qualem domum episcopalem inhabitet, et cum quibusnam convivat: an et quale cathedraicum exigat iuxta can. 1504; an et quales alias exactiones forte imposuerit iuxta cann. 1505, 1506; utrum aliquo aere alieno sive qua Ordinarius, sive qua persona privata gravetur; et qua ratione eius extinctioni consulat.*

Administrator Apostolicus qua talis pro Burgenland nullis redditibus fruitur.

25. *An episcopales aedes et bona mensae sive mobilia sive immobilia, accurato inventario confecto, curaverit iuxta praescripta cann. 1483, 1299 § 3 et 1301.*

Aedes et bona non dantur.

26. *An in ultima sedis vacatione praeter Vicarium Capitularem oeconomus quoque constitutus fuerit pro mensae bonis et res bene gestae fuerint iuxta cann. 432, 433.*

Sedis vacantia non occurrit, Administrator Apostolicus per decretum Nuntiaturae Apostolicae Vindobonae nominatur.

27. *Quomodo residentiae legi satisfaciat; qua frequentia pontificalia peragat, conciones habeat et pastoralibus litteris clerum et populum instruat; quomodo caveat ut ecclesiasticae leges notae fiant, et ut ab omnibus fideliter serventur. Can. 336.*

Administrator residet Vindobonae, per frequenter etiam in Burgenland peragit pontificalia et habet conciones mittitque litteras pastorales saltem bis per annum. Leges ecclesiasticae particulares pro

Burgenland publicantur in fasciculis „Amtliche Mitteilungen der Apostolischen Administration des Burgenlandes“ nuncupatis. In illis pronuntiantur etiam iussa pro scholis catholicis confessionalibus. Observatio legum data opera urgetur.

28. Qua frequentia sacramentum confirmationis administret; et quomodo provideat, si ipse per se omnium necessitatibus consulere nequeat. Serventur in huius sacramenti collatione regulae de aetate confirmandorum et de patrinis.

Administratio sacramenti confirmationis fit etiam in Burgenland quovis anno, et si Administrator nequit, procurat per provicarium a S. Sede Apostolica hac facultate confirmandi ornatum. Sed recenter electus provicarius hac facultate caret.

In collatione sacramenti confirmationis regulae servantur.

29. Quot in quinquennio sive per se sive per alium ad sacros ordines promoverit. Et an servaverit leges de non promovendis:

a) qui necessarii non sint vel utiles iuxta can. 969;

b) qui saltem integrum theologiae curriculum in seminario non peregerint. Can. 972 § 1.

An numerus ordinatorum par fuerit necessitati dioecesis. An aliquem incardinaverit, qua de causa, et num iuxta legem can. 111 seqq.

In quinquennio elapso pro Burgenland ordinati sunt decem clerici. Numerus ordinatorum praedictorum non fuit par necessitati, existebat penuria sacerdotum, sed in novo proprio Seminario maiori iam annuatim decem clerici expectant ordinationem sacram. Proxime evanescit penuria Sacerdotum.

Iuxta canonem 111 incardinati sunt 6 Sacerdotes.

30. An servatae sint regulae can. 877 seqq. in concedenda facultate vel licentia sacramentales confessiones audiendi; et can. 893 seqq. circa casus reservatos.

Ita.

31. Circa sacram praedicationem, an consuluerit ut iuxta Const. S. P. Benedicti XV et normas a S. C. Consistoriali datas die 28 Iunii 1917 omnia rite procederent; ac maxime ut servarentur praescripta can. 1340 seqq. circa licentiam concedendam et can. 1347 circa modum et argumentum concionandi. An curaverit ut votum a can. 1345 expressum de brevi aliqua homilia in omnibus missis festivis habenda sensim ad effectum ducatur.

Ita.

32. An et quo fructu avertere pro viribus studuerit fideles a nuptiis cum acatholicis, infidelibus, aut impiis iuxta cann. 1060, 1064, 1065, 1071.

Nuptias cum acatholicis raras, et etiam istae fere semper cum cautelis, cum infidelibus et impiis rarissimae.

33. An in quinquennio totam dioecesim ipse per se, aut per alium visitaverit iuxta cann. 343-346. An praeter loca et res, libros et archiva, personas quoque clericorum visitaverit, eos singillatim audiendo, ut cognoscat quae sit uniuscuiusque vitae ratio, quae confessionis frequentia etc. An inspexerit quoque quae habentur circa legatorum adimplementum et missarum manualium satisfactionem ac stipem, et an constiterit omnia ad legis normam procedere iuxta cann. 824-844. Et si abusus aliquos hac in re detexit, referat.

In quadrennio vel quinquennio visitat Administrator per se vel per Provicarium territorium omne Burgenland. Visitavit hoc modo non solum ecclesias parochiales, sed etiam filiales et oratoria publica necnon singulas scholas catholicas per classes. Visitaciones fuerunt accuratae secundum normas. Abusus non sunt detecti. Populus fidelis de Burgenland fere sine exceptione cum reverentia et gaudio excipit Administratorem tamquam vicarium Sanctae Sedis.

34. *Utrum et quomodo dioecesanam synodum celebraverit, et quando novissima synodus congregata fuerit. Cann. 356-362.*

Non.

35. *Si sit metropolitanus aut conferentiarum episcopalium praeses: an et quando concilium et quando conferentias convocaverit; quinam interfuerint; et quo fructu res cesserit. Cann. 283-292. Ceteri Episcopi: an concilio provinciali, et conferentiis ipsi per se, aut saltem per procuratorem, interfuerint. Can. 287.*

In Administratura vacat.

36. *Quomodo se habeat cum civili loci auctoritate; an episcopalis dignitas et iurisdictio sarta tecta ita semper servari potuerit, ut numquam, servilitate erga humanas potestates vel alio modo, detrimentum libertati et immunitati ecclesiae, aut dedecus statui ecclesiastico obvenerit.*

Cum civili auctoritate loci absque omni servilitate Administrator optime se habet, gubernium civile pro Burgenland laudabiliter habet omnino honorem Administratori vel eius Vicario.

Caput V.

De Curia dioecesana

37. *Utrum Curia dioecesana aedes proprias, sufficientes et convenientes habeat; et si non, an et quomodo huic defectui consuli queat. Exhibeatur prospectus officialium Curiae episcopalis, adiectis iudicibus synodalibus, examinadoribus, parochis consultoribus, censoribus librorum aliisque peculiaribus administris. Can. 363 seqq.*

Curia Administraturae non habet quidem aedes proprias, sed nihilominus sine detrimento agit in domo ad fundum religionis et capitulum Vindobonense pertinente.

Curialistae in cancellaria:

Provicarius (Vicarius Generalis Administratoris pro Burgenland): Iosephus Köller, S.Theol.

Doctor, Praelatus Domesticus S.S., natus 1891 in Zemendorf, ordinatus 1914.

Notarius et Secretarius: Ioannes Kodatsch, natus 1903, ord. 1926.

Tribunal ecclesiasticum:

officialis: Iosephus Wagner, canonicus Capituli Vindobonensis.

defensor vinculi: Henricus Krause, S. Theol. Doctor.

Iudices: Constantinus Hohenlohe-Schillingsfürst, S. Theol. Doctor, O. S. B.

Iosephus Schulenburg, S. Theol. Doctor.

Marianus Tumler, S. Theol. Doctor.

Examinatores Prosynodales:

Carolus Braun, decanus et parochus.

Georgius Engelits, archidecanus et parochus.

Iosephus Heurigs, decanus et parochus.

Carolus Köppl, Prael. Dom., parochus.

Eduardus Maitz, parochus.
Iulius Polak, praepositus et parochus.

38. *De qualitatibus et opere Vicarii generalis et aliorum praecipuorum ministrorum adumbratio aliqua fiat.*

Vicarius Generalis seu Provicarius omni cum cura indefessus adiuvat Administratorem in regimine ecclesiastico, in directione scholarum 230 catholicarum et in educatione cleri iunioris et catholicorum docentium.

39. *Quinam sint Curiae proventus sive ex taxis, sive ex multis pecuniariis, sive ex aliis titulis: et quomodo erogentur.*

Curiae proventus comparantur taxis.

Caput VI.

De Seminariis.

40. *Si dioecesis seminario careat, quomodo consulatur pro comparandis sacerdotibus dioecesi necessariis. An studium sit seligendi bonae spei iuvenes, e dioecesi oriundos, ad clerum indigenam creandum; quo fructu et ubinam educentur. Can. 1353.*

Annis elapsis Administratura Seminario carebat, currente anno vero erectum est et seminarium maius et minus.

41. *Si seminarium adsit, referatur enucleate:*

a) *de numero et statu eorum qui externam disciplinam regunt, qui spiritualiter alumnos dirigunt, qui docent, qui discunt;*

b) *de statu aedium et rusticationis domus;*

c) *de redditibus et oneribus, hoc est de statu activo et passivo pii instituti;*

d) *de iis quae videantur necessaria ad meliorem Seminarii statum*

a) Externam disciplinam moderat s. d.¹ Regens, qui est Dr. Iosephus Köller, provicarius.

Eius vices gerit in externis et oeconomicis necnon invigilandis studiis s. d. Subregens, Ioannes Kodatsch, presbyter ordinatus 1926. Spiritualiter alumnos dirigit director spiritualis Ioannes Herczeg, presbyter ordinatus 1914. Professores facultatis theologiae in unversitate civili Vindobonensi docent.

b) Seminarium proprias aedes non habet, alumni habitant in domo Collegii S.Thomae Aquinatis Vindobonae, rusticationis domus nulla.

c) fixos redditus non habet, sustentatur adiutorio gubernii civilis, alumnatice cleri, opera Associationis de Sancto Martino nominatae et praestatione alumnorum ipsorum necnon piis oblationibus fidelium. Onera nulla, aere alieno non est gravatum.

d) Cura Administrationis erit, pro seminario proprias aedes erigere.

42. *Distinctumne sit seminarium in maius et minus iuxta can. 1354 § 2.*

Et si prudentia suaserit, aut dioecesis conditio exegerit, ut dumtaxat seminarium minus seu schola apostolica, uti vocant, constitueretur, dicatur ubinam maiores alumni educentur: num in seminario proprio provinciali, seu regionali, seu interdioecesano apostolica auctoritate constituto iuxta can. 1354 § 3. Et de eius statu adumbratio aliqua fiat.

---

¹ s. d. = sic dictus.

Seminarium minus a maiore distinctum in oppido Eisenstadt existit pariter anno 1933 erectum. Ante erectionem seminariorum alumni in seminariis arcchidioecesis Vindobonensis educebantur per decem annos.

43. An servatae sint regulae: can. 1356 circa tributum seminaristicum; can. 1357 circa visitationem alumnorum et regulas internas; cann. 1358, 1360, 1361 circa directionem disciplinarem, oeconomicam et spiritualem; can. 1359 circa deputatos; can. 1363 circa alumnos admittendos et excludendos; can. 1371 circa dimittendos aut expellendos; cann. 1364-1366 circa institutionem litterariam et scientificam, praesertim philosophiae et theologiae; can. 1367 circa pietatis exercitia; can. 1369 circa spiritum ecclesiasticum fovendum et urbanitatis leges tradendas.

Ita ad omnia.

44. An Ordinarius curaverit ut aliquis alumnus pietate et ingenio praestans peculiaria Urbis collegia, vel universitates sive facultates a S. Sede in Urbe vel alibi probatas adiret, ut ibidem in studiis perficeretur iuxta can. 1380.

Adhuc deerat possibilitas alumnos ad Collegia Urbis mittendi, alumni erant pauci et hi pauperes.

Caput VII.

De clero generatim.

45. An clerus generatim habeat quo honeste vivere possit. An pro senibus et infirmis domus aut saltem subsidia adsint quibus adiuvari possint.

Domus pro sacerdotibus senibus et infirmis deest, attamen subsidia sufficientia.

46. An habeatur domus propria pro spiritualibus cleri exercitiis; an etiam quo poenitentes recipiantur.

Non habentur, sed satis provisum est.

47. Quo fructu Ordinarius curaverit ut clerici omnes ea adimpleant quae recensent:

can. 125 circa sacramentalem confessionem et pietatis exercitia; can. 126 circa periodicum recessum ad spiritualia exercitia; can. 130 circa examina annualia novorum sacerdotum; cann. 131 et 448 circa conferentias cleri; can. 133 circa cohabitationem cum mulieribus; can. 134 circa communem clericorum vitam, praesertim vicariorum cooperatorum cum suo parochio, can. 476 § 5; can. 135 circa recitationem officii divini; can. 136 circa habitus ecclesiastici et tonsurae delationem; can. 811 circa vestis talaris delationem in missae celebratione; can. 137 circa fideiussiones cavendas; cann. 138-140, 142 circa abstinentiam ab omnibus quae statum ecclesiasticum dedecent, a theatris et spectaculis mundanis et a negotiorum saecularium gestione.

Omnia in puncto 47 recensita fructu disposita sunt.

48. An et quot clericis licentiam concesserit, de qua in can. 139 § 3, operam suam praestandi in arcis seu mensis nummulariis parsimonialibus, cooperativis, ruralibus, aut similibus:

an ratione communis boni, deficientibus laicis, et ob utilitatem religionis id concesserit; et num adhuc hae concessionis causae perseverent; an mensae nummulariae, in quibus clerici opus aliquod agunt, honestate personarum et principiorum tales sint, ut non dedeceat sacerdotem in iis partem habere; an in iisdem administratio ita recte geratur, ut omne absit decoctionis

periculum, in quo sacerdotes convoluti maneant; et quomodo caverit de securitate huius notitiae; an denique qui hisce arcis applicati sunt a religiosa sacerdotalis vitae praxi deflexerint, et molestiam aliquam attulerint; et si ita sit, Ordinarius casus proponat et remedia suggerat. Nullo clerico licentia in mensis nummulariorum cooperandi data est.

49. An clericus praestet eam quam can. 127 praescribit obedientiam et reverentiam erga Ordinarium suum, et erga Apostolicam Sedem; et si sint qui graviter deficiunt, eos Ordinarius denunciaret. Si adsit in dioecesi clericus diversi ritus et linguae, quaenam sit inter clericos caritas et quaenam Ordinario cura fuerit pro utrisque.

Ita. Diversi ritus non dantur, diversae linguae existunt, inter harum clericos caritas fraterna colitur.

50. An generatim clericus officia obsequenter suscipiat, quae Ordinarius iuxta can. 128 eis committit; an habeantur, qui quamvis viribus polleant, otiosi tamen vivere malunt; si habeantur qui Universitates laicas frequentant, an hi servaverint ac servant leges a S. C. Consistoriali ad rem statutas; et si huiusmodi adsint, eos Ordinarius indicet.

a) Generatim clericus officia ab Ordinario commissa laudabiliter suscipit.

b) clerici otiose viventes non existunt ex natura rei, scilicet propter penuriam sacerdotum.

c) laicae facultates universitatis non frequentantur.

51. An adsint sacerdotes qui in diariis et libellis periodicis scribant vel ea moderentur; et qua facultate et utilitate id peragant. Can. 1386 § 1.

Sacerdotes in libellis et periodicis scribentes eaque moderantes necessarias facultates habent.

52. An adsint de clero qui cum scandalo diaria et ephemerides vel libros legant quae dedecent; qui factionibus municipalibus vel politicis indebite se immisceant; qui ad statum saecularem redacti sint, aut per nefas ad illum sponte sua sint regressi. Cann. 211-214; et quid fiat ad horum malorum remedium.

a) Clerici cum scandalo ephemerides antireligiosas non legunt.

b) factionibus municipalibus indebite non se immiscunt.

c.) ad statum laicalem regressi 4 existunt. Omnia remedia opportuna ad horum conversionem applicata sine fructu manebant.

53. An et quo fructu aliquas ex poenis recensitis in can. 2298 Ordinarius irrogaverit, et casus graviores referat.

In duobus casibus applicata est suspensio, in uno propter inobedientiam crassam, in altero propter celebrationem in crapula.

Caput VIII.

De Capitulis.

54. Si desit Capitulum cathedrale, dicatur quot consultores dioecesani habeantur, et serventurne circa ipsos quae cann. 424-428 statuunt.

55. Si adsit cathedrale Capitulum, dicatur quot dignitatibus et canonicis constet; adsintne officia canonici theologi et poenitentarii et serventurne ab ipsis quae cann. 398-401 iubent; habeanturne alii beneficiati minores, et quot.

56. *Exponatur quae sit dotatio Capituli seu beneficiatorum. In distributionum seu punctaturarum disciplina vigeantne et servantur regulae can. 395.*

57. *Si adsint canonicatus aut beneficia patronata, curaveritne Ordinarius, et quo fructu, ut patroni spiritualia suffragia loco iuris patronatus, aut saltem loco iuris praesentandi, acceptarent, iuxta can. 1451.*

58. *Adsintne statuta iuxta cann. 410 et 416.*

59. *Quot adsint canonici ad honorem; et servantur de ipsis regulae can. 406.*

60. *Sede episcopali vacante, quaenam vigeat ratio providendi dioecesis regimini; servatane fuit, ultima vacationis vice, disciplina quam cann. 429-443 praescribunt.*

61. *Dicatur aliquid de modo quo Capitulum sacras functiones peragit, quo se gerit erga suum Ordinarium, et de aliis quae ad eius bonum nomen pertinent.*

62. *Si adsint in dioecesi Capitula, praesertim insignia, vel Communiae cleri ad modum Capitulorum, Ordinarius de iis referat analoge ad ea quae pro cathedrali Capitulo sunt requisita.*

54-62. Capitulum nullum.

Caput IX.

De Vicariis foraneis et parochis.

63. *Referatur an Vicarii foranei adimpleant diligenter ea omnia quae can. 447 praescribit de vigilantia in ecclesiasticos viros sui ambitus seu districtus, de cura ut canonicae leges et decreta Ordinarii observentur, de aliisque; an paroecias juxta normas ab Ordinario datas visitent; et an quotannis rationem reddant Ordinario de statu sui vicariatus iuxta can. 449.*

Vicarii foranei praescriptis cann. 447, 449 satisfaciunt.

64. *An paroeciae omnes de suo proprio pastore sint provisae; et servetne lex a can. 460 lata de uno dumtaxat pastore in unaquaque paroecia habendo, reprobata qualibet consuetudine et revocato quolibet privilegio.*

Pro tempore 5 paroeciae proprio pastore carent, providetur tamen per provisores excurrentes qui sunt regulariter parochi vicini.

65. *An adsint paroeciae amovibiles, quot, et qua de causa. An et quot unitae Capitulis sive cathedrali, sive collegiatis, domui religiosae, aut alii morali personae: et in hoc casu utrum servantur leges de vicario curato constituendo cum libero exercitio animarum curae iuxta statuta in cann. 415, 471 et 609 § 1. Et si religiosus sit parochus, an sarta tectaue sint quae Cann. 630, 631 hac de re praescribunt.*

Paroeciae amovibiles nullae, domibus vero religiosis annexae numero 9. Leges de vicario curato servantur.

66. *An et quot adsint patronatui obnoxiae; an et quo fructu cura fuerit Ordinario ut patroni spiritualia suffragia loco iuris patronatus aut saltem loco iuris praesentandi acceptarent iuxta can. 1451; sin minus, an in praesentatione servatae sint leges a cann. 1457 seqq. latae, ac maxime a can. 1452 in casu electionis seu praesentationis popularis.*

Iure patronatus obnoxiae sunt 129 (summa parochiarum 157). In praesentatione leges can. 1457 sequ. observantur. Ordinarius curat, ut ius patronatus consequenter substitutatur suffragiis spiritualibus, quod elapso tempore respectu nonnullarum parochiarum factum est.

67. *An provisio paroeciarum quae sunt liberae collationis fiat per concursum, et qua ratione concursus celebretur. Can. 455 seqq.*

Ita. Concursus celebratur salvo canone 455.

68. *Quibus redditibus parochi vivant, an ex immobilibus, ex publico foenore vel aerario, an ex incertis stolae, et fidelium vel dioecesis contributione. An commode generatim vivant, et an adsint qui egestate laborant. An domo propria paroeciali, saltem conducta eaque sufficienti, generatim instructi sint; et si non, an studium sit et probabilitas ut ea instrui valeant.*

Parochi vivunt a) ex redditibus immobilibus, b) ex aerario (congrua), c) ex redditibus stolae, d) fidelium contributione, quae annis elapsis in naturalibus praestita, anno vero 1930 aere parato solvitur. Generatim commode vivunt, et domo propria instructi sunt.

69. *An parochi generatim satisfaciant iis quae praescribunt: can. 463 § 4 circa gratuitum ministerium praestandum iis qui solvendo pares non sunt; can. 465 circa residentiam; can. 466 circa applicationem missae pro populo; can. 467 circa sacramentorum administrationem et animarum salutis zelum; can. 468 circa infirmorum curam; can. 469 circa vigilantiam ne errores contra fidem et vitia subrepan et circa opera caritatis, fidei et pietatis in paroecia instituenda et fovenda; can. 470 circa paroeciales libros recte conficiendos; circa exemplaria tradenda quotannis Curiae episcopali; can. 785 circa sacra olea a parochis loco decenti ac tuto custodienda.*

Parochi generatim satisfaciunt obligationibus, de quibus in cann. 463-470, 735.

70. *Circa baptismum: an quaelibet ecclesia parochialis sacro fonte sit instructa iuxta can. 774, et quoties infantes sine periculo aut gravi incommodo ad paroecialem transferri nequeant, an parochus ad proximorem ecclesiam vel publicum oratorium pro sacramento ministrando ultro libenterque accedat iuxta can. 775.*

Circa baptismum omnia rite persolvuntur.

71. *Circa SSmam Eucharistiam: an parochis cura sit studiumque indefessum ut, iuxta can. 863, fideles saepius et etiam quotidie pane Eucharistico reficiantur; ut iuxta can. 865 infirmi, dum plene sunt sui compotes, S. Viaticum suscipiant; ut iuxta cann. 1273, 1274 et 1275 cultus SSmi Sacramenti augeatur, excitando fideles ad quotidianam missae adsistentiam, ad visitationem serotinam peragenda, exponendo statis temporibus SSmam Eucharistiam, aliaque utilia peragendo; ut iuxta can. 854, servata quidem parentibus et confessariis debita libertate ad iudicandum de sufficienti puerorum dispositione ad primam communionem, iidem parentes ne negligent officium suum, et alii abusus ne subrepan.*

Et ita etiam laudabiliter circa Smum Sacramentum.

72. *Circa extremam unctionem: an parochis cura sit, ut hoc sacramentum ab infirmis recipiatur dum sui plene compotes sunt.*

Ita.

73. *Circa matrimonii celebrationem: an parochis omnibus cura sit diligens observandi quae praescripta sunt in Codice lib. III, tit. VII, circa libertatem status, impedimentorum dispensationem, sacros ritus, et adnotationem matrimonii.*

Utique.

74. *Circa catechesim: an ab omnibus parochis diligenter serventur quae praescribit can. 1330 circa peculiarem catechismum pro prima confessione et communione et pro confirmatione puerorum; et cann. 1331-1336 de catechismo diebus festis impartiendo tum pueris tum adultis.* Circa catechesim non solum leges canonum stricte observantur, sed etiam in scholis publicis statutis horis per hebdomadam omnes scholares catechizantur.

75. *Circa evangelii explanationem: an ab omnibus lex servetur can. 1344; circa sacras conciones: an statis quibusdam temporibus sacrae conciones frequentius habeantur ad normam can. 1346, et sacrae missiones locum habeant iuxta can. 1349.* Circa evangelii explanationem omnia rite servantur. Sacrae missiones ad normam canonis 1349 fructu urgentur.

76. *An vicarii cooperatores aliique animarum curatores suis officiis laudabiliter fungantur iuxta can. 473 seqq.*
Ita.

Caput X. *De religiosis.*

77. *An Ordinarius sive per se, sive per alium, quinquennalem visitationem domorum religiosarum peregerit iuxta cann. 512, 513: et quae notabiliora adnotanda habeat.* Ordinarius visitationem domorum religiosarum quinquennalem peregit. Notabiliora non notantur.

78. *Utrum religiosi, sive viri, sive mulieres, vitam communem ducant; an sint qui habitent soli, vel in domibus privatis cum saecularibus, et quo iure; quae sit in utroque casu eorum fama; quatenam pro dioecesi utilitas; an catechismum tradant, si Ordinarius requisierit iuxta can. 1334; quo habitu incedant.*
Omnes religiosi vitam communem ducunt.

79. *Si quaestuant adsint, sive viri, sive mulieres, an canonicae praescriptiones cann. 621, 622, 624 servaverint: an aliquod inconveniens acciderit, vel aliquid sit de hac re animadvertendum.* Circa quaestuant nulla querela.

80. *Si congregatio aliqua dioecesani iuris, vel societas sive virorum sive mulierum in communi sine votis viventium habeatur, Ordinarius de ea, aut de eis, nomen dicat, finem, sodalium numerum, utilitatem, et si quae alia observanda habeat.*
Congregatio dioecesana: Servae B. M. V, quae mantellatae nominantur. Finis Congregationis: asyla pro infantibus, domus exercitiae sacrae, cura aegrotantium. Numerus in Burgenland 6, alibi 4.

81. *Referat Ordinarius an aliquod offendiculum cum religiosis habeat in suae iurisdictionis exercitio.*
Negative.

82. *Si adsint religiosi viri ordinibus sacris iam initiati, qui exclaustrati, saecularizati aut dimissi a religione fuerint, referat Ordinarius quid de ipsis dicendum iuxta cann. 639, 640, 669 seqq. Nulli.*

83. *De religiosis mulieribus in specie Ordinarius referat:*

a) *an observentur canonicae leges circa admissionem ad novitiatum, professionem, clausuram, confessarios ac bonorum temporalium administrationem iuxta cann. 512, 513, 520-527, 533-535, 547, 549, 550, 552, 600-605;*

b) *si quae monasteria monialium superioribus regularibus sint subiecta, an in casibus a iure statutis Ordinario subdantur iuxta cann. 500 § 2 et 615;*

c) *quae vitae activae sunt quibus diversis operibus se addicant, et quo fructu;*

d) *si sint quae infirmis in privatis domibus adsistant, aut rem domesticam in nosocomiis, Seminariis vel similibus virorum domibus gerant, an cautum sit a periculis quae in his adiunctis obversantur, et an aliquid habeatur deplorandum.*

a) omnia observantur.

b) item.

c) mulieres religiosae vitae activae se addicant, sc. curae aegrotantium, educationi scholarium et quidem cum fructu optimo.

d) nihil inventum.

Caput XI.

De populo fideli

84. *Dicatur quinam sint generatim populi mores: quatenus vita christiana privata in familiis: quatenus publica in oppidis et civitatibus: an in externis pompis et solemnitatibus magis consistat, quam in vero pietatis spiritu. Et si sint differentiae notabiles unius loci ab alio, indicentur. Quid fiat ut christianae vitae professio, si paululum defecit aut a recta via declinavit, sensim reducatur.*

Populi mores generatim bonae; in familiis vita christiana colitur, civitates maiores nullae extant, populus fidelis maxima ex parte ruricolis constat, qui fidei patrum fideliter adhaerent.

85. *Qua reverentia clericos, et maxime Episcopum et S. Pontificem, populus prosequatur. Can. 119.*

Populus clericos, episcopum et praesertim Summum Pontificem maxima cum reverentia prosequitur. Nulla querela.

86. *Quae sit observantia: can. 1248 circa praeceptum audiendi sacrum et abstinendi ab operibus servilibus diebus festis; cann. 1252, 1254 circa abstinentiam et ieiunium; can. 770 circa sollicitam baptismi collationem infantibus; can. 859 circa communionem paschalem: quot sint ex viris et ex mulieribus qui, cum sint professione catholici, nihilominus eam negligunt, facta proportione pro singulis centenis fidelium; can. 863 circa frequentem communionem; cann. 865 et 944 circa extrema sacramenta: an sint inter eos qui catholici censentur, qui haec sacramenta differunt, negligunt aut etiam recusant: et dicatur eorum numerus, habita proportione pro centenis; cann. 1203, 1239 seqq. circa cremationis reprobationem et funera: dicatur, servata proportione ut supra, quot ex iis qui catholici dicuntur funeribus mere civilibus seu irreligiosis sepeliantur: an id contingat ex nimietate taxarum stolae, an ex alia causa.*

a) Praeceptum audiendi sacrum plus quam mediocriter impletur, abstinendi vero ab operibus servilibus pro diversitate parochiarum diverse impletur, in plurimis strictissime.

- b) Quoad leges abstinentiae et ieiunii larga indulta a S. Sede.
- c) Collatio baptismi infantibus fere sine exceptione statim post nativitatem.
- d) communio paschalis generatim pro tota regione a 75 pro 100 fidelium sumitur.
- e) communio frequens fidelibus continuo commendatur per diversas Confraternitates, praesertim Ssmi Cordis Jesu et in progressu est.
- f) Extrema sacramenta fere omnes catholici suscipiunt laudabiliter quam primum in necessitate.
- g) Crematio cadaverum non est usualis, quotannis circiter 5, maxima pars fidelium hunc usum abhorret, omnes funus ecclesiasticum desiderant.

87. Circa matrimonium: an matrimonia mere civilia, concubinatus et divortia habeantur, et qua proportione; an vitia contra sanctitatem matrimonii irrepserint; quid fiat ut haec mala removeantur.

87. In ditone Burgenland lex matrimonii civilis observari debet. Catholici tamen hanc legem solummodo propter effectus legales implent, ideoque parvis exceptionibus matrimonium in facie Ecclesiae ineunt.

88. Ubi catholici cum acatholicis mixti sunt, et mixta matrimonia habentur, dicatur numerus horum matrimoniorum tum absolutus tum relativus ad matrimonia non mixta: quatenam exinde detrimenta religioni proveniant: an serventur ab his contrahentibus clausulae can. 1061.

88. Matrimonia mixta rare contrahuntur, proportio in regionibus mixtis 1:10.

89. De christiana educatione prolis: quomodo generatim parentes et qui loco parentum sunt, in sinu familiae satisfaciant gravissimae huic obligationi, de qua cann. 1113 et 1372: et quae cura sit ne ab hoc officio fideles deficiant.

89. Proles in familiis generaliter stricte in religione catholica educantur.

90. De scholis: an in publicis scholis, praesertim elementaribus, servetur praescriptum can. 1373 de institutione religiosa puerorum. Et si non, qualibet de causa; an cura sit fidelibus et clero instituendi pro catholicis pueris scholas confessionales, eosque avertendi a scholis acatholicis, neutris, mixtis, iuxta can. 1374.

90. Maxima pars puerorum in scholis confessionalibus catholicis educantur.

Conspectus summarius de scholis catholicis confessionalibus in Administratua Apostolica territorii Burgenland.

Scholae catholicae existunt faventibus legibus artic. XXXVIII de anno 1868. Scholae istae sunt publici iuris, sustentantur ex contributionibus fidelium et adiutorio status.

Administrator Apostolicus dirigit eas, Status invigilat ad normas legum civilium. Nominatio docentium fit per Ordinarium.

Moderatio Scholarum fit ad tramitem specialium Statutarum, quae „Statutae episcopales pro scholis confessionalibus” vocantur. Statim post erectionem Administraturae Apostolicae maxima pericula imminebant. Nempe fractiones socialisticae et liberales conabantur istis scholis simultaneas communes quas vocant substituere, sed populus fidelis fortiter defendebat suas institutiones. Nunc temporis pericula paulatim evanescent. Pro futuro exspectanda est felicissima evolutio scholarum confessionalium.

N. decanatus	scholae confessionales cath.					
	1 cl.	2 cl.	3 cl.	4 cl.	5 cl.	
1. Deutschkreutz	2	5	5	4	-	16
2. Eisenstadt	5	3	-	1		9
3. Halbturn	2	-	1	3	3	9
4. Jennersdorf	8	10	1	-	1	20
5. Kl. Frauenhaid	-	4	4	2	1	11
6. Lockenhaus	13	7	-	-	-	20
7. Lutzmannsburg	5	4	2	-	2	13
8. Mattersburg	-	1	-	1	1	3
9. Neusiedl am See	-	4	3	2	1	10
10. Pinkafeld	10	2	7	-	-	19
11. Pinkatal	14	9	2	-	1	26
12. Rechnitz	10	9	4	-	-	23
13. Rust	1	1	1	5	2	10
14. Stegersbach	8	6	4	2	2	22
15. Steinberg	7	6	2	-	-	15
Summa	80	73	39	19	15	226

Scholae catholicae ideo universim 226
 Communales 143

91. *De conditione et statu scholarum confessionalium, praesertim elementarium, enucleate referatur: quomodo sustententur, a quot alumnis frequententur, qualique profectu. Et si scholae confessionales institui non potuerint, indicetur causa: et dicatur, an per varia opera- post-scholaria, hoc est oratoria festiva, Congregationes Marianas, scholas catechisticas, aliisve modis, cautum pro viribus sit praeservationi puerorum et puellarum.*

91. Pueri Scholas communales frequentantes in religione christiana 2 in horis per hebdomadam instruuntur. Scholae confessionales generatim in statu bono, elapso quinquennio insuper 6 noviter erectae sumptibus fidelium.

92. *De religiosis et piis laicorum associationibus; an adsint in dioecesi tertii Ordines saeculares, et confraternitates, illae praesertim Ssmi Sacramenti et Christianae doctrinae, aliaeque piae uniones potissimum pro iuvenibus: quo numero et quo religionis profectu.*

92. Confraternitates adsunt: Ssmi Cordis Jesu, Ssmi Sacramenti, Rosarii, Scapularis. Uniones pro scholaribus, iuvenibus, puellis, viribus, matribus. Deinde existit Consociatio populi fidelis (s. d. Volksbund) ad promovendam religiositatem, defendenda iura ecclesiastica. Uniones omnes catholicae in „Actione catholica” cum laudabili effectu laborant.

93. *An hae associationes servant omnes praescripta: can. 690 de subiectione erga Ordinarium; can. 691 de administrationis modo.*

93. Omnia praescripta servantur.

94. *An adsint inter catholicos associationes illae, quae sociales vocantur, agricolarum, operariorum, mulierum in hunc vel alium caritativum finem, vel mutuuum subsidium; an asyla pro infantibus, patronatus pro iuvenibus, pro emigrantibus etc., circuli pro iuventute, laboratoria pro*

artificibus, vel pro puellis etc.: quo spiritu agantur: an directioni et moderationi Ordinarii et Apostolicae Sedis dociliter subsint: quaenam beneficia sive moralia sive temporalia praestent.

94. Adsunt istae institutiones et moderationi Ordinarii subsunt et cum progressu operantur in sensu catholico.

95. An cura sit ut qui hisce associationibus sive religiosis et piis, sive socialibus adscripti sunt, in fidei doctrina instituuntur et christianam vitam ducant.

95. Ita.

96. An et qua diffusionem ephemerides vel diaria obscoena, irreligiosa, modernistica vel liberalia dioecesim pervadant: an libri quoque huius generis diffusi sint; quid fiat ad tantum malum coercendum et quo fructu.

96. Ephemerides et diaria obscoena parvo cum numero pervadunt regionem, libri huius generis non sunt diffusi, ad hunc malum coercendum quotannis statutis dominicis concio habetur.

97. An massonicae sectae addicti, vel etiam massonicae tabernae in dioecesi habeantur: quanta et quali activitate operam adversus religionem moliantur; quid fiat ad occurrendum huic malo.

97. Negative.

98. An socialismi societates habeantur: quot numero, quanti momenti et quali religionis noxa: et quid fiat ad hanc avertendam.

98. Socialisticae societates habentur, nunc temporis vero parvo numero, noxa religionis ex iis exigua.

99. Utrum in exercitio iurium politicorum et civilium fideles catholici religionis bono et ecclesiae libertati pro viribus consulant.

99. Utique.

Caput XII.

Judicium syntheticum Ordinarii circa dioecesis statum.

100. Denique Ordinarius, omnibus in universum complexis, dicat, praesertim in prima sua relatione, quid actu sentiat de materiali et morali conditione dioecesis, quae spes melioris status affulgeat, quaenam maiora discrimina immineant.

In sequentibus vero relationibus addat, quomodo et quo fructu ad effectum perduxerit monita et mandata, si quae S. Congregatio in sua responsione ad praecedentem relationem significaverit: et utrum progressus, regressus, an potius idem ferme persistens status in rebus fidei et morum haberi videatur in dioecesi: et quaenam de eo censeantur causae.

Populus christianus ditionis Burgenland relate ad alias regiones fideliter adhaeret sanctae Ecclesiae Catholicae. Iura huius fortiter defendit. Religionem et mores Patrum conservative observat. Pro suis ecclesiis, scholis et institutionibus ecclesiasticis conservandis libenter etiam necessaria sua offert.

Pro futuro clerus populusque exspectat et expetat erectionem „Praelaturae nullius” pro Burgenland de qua in Concordato inter Sedem Sanctam et Rempublicam Austriacam conventum est.

+ Theod. Card. Innitzer
admin. Apostolicus

pro Burgenland